

Ráchelin deníček

Zalmy Labkowsky

Potom nás Jákob představil Ezauovi (ve skutečnosti je mnohem chlupatější, než jsem si dokázala představit). Každá z matek k němu přistoupila se svými dětmi a poklonili se. Můj syn a já jsme šli jako poslední, protože jsme Jákobovi nejoblíbenější. Ale těsně, než jsme přistoupili, skočil můj chlapec přede mě, takže chlípňý Ezau na mne nemohl upřít svůj vilný pohled. Na to, že je mu šest let, je Josef hodně dospělý.

Tvoje,

Ráchel

Ráchel zesnula krátce po posledním zápisu do deníku, ve věku 37 let, při porodu druhého dítěte. Když umírala, tak jí řekli, že je to zdravý chlapeček.

Ráchel je ve své smrti, stejně jako ve svém životě, obrázkem nesobeckosti a oběti vlastního osobního štěstí pro druhé.

Ráchel je pohřbena u rozcestí blízko Betléma. Je pohřbená tam a ne na tradičním a váženějším pohřebišti u Chebronu (kde jsou pochováni Adam, Eva, Abraham, Sára a později Izák, Rebeka, Jákob a Lea), protože údělem židovského národa bylo vyhnanství daleko od tohoto místa. A byly to Rácheliny slzami zalité modlitby, které židovský národ nakonec zachránily.

Z anglického originálu: Diary of Rachel

Přeložil Vráťa Kubínek

Publikováno v r. 2016 na www.chabad.org

Není známo, že by si Jákobova žena Ráchel vedla deník a pokud víme, žádný takový dokument neexistuje.

Deník je výběrem biblických textů, výkladů z Talmudu a anekdot z midrašů.

1.

Milý deníčku,

Moje sestra, Lea, si právě jeden takový začala psát a přesvědčila mne, abych začala také.

Vůbec nevím, jak bych začala. Jmenuji se Ráchel, s „ch“ jako chleba (s takovým tím „ch“, jako když kašlete). Někteří lidé mi chybně říkají „Rejčl“, s „č“ jako činčila. Myslím, že je to spíš geografická záležitost. Mně se líbí obě výslovnosti.

Je mi třináct let a žiju v Rovinách aramských se svým otcem Lábanem a sestrou Leou. Než jsem se narodila, pro moje rodiče to byl prázdný život. Nějakou dobu nemohli mít děti. Nakonec, po mnoha letech čekání, byli požehnáni holčičkami, dvojčátky. Tu starší pojmenovali Lea a tu hezčí Ráchel. (Dělám si legraci; jsme k nerozeznání.)

Moje matka (jmenovala se Adina) zemřela za nějaký čas po našem narození. Od té doby je to plavání proti proudu. Podobně jako lososi (ti také táhnou proti proudu), žijeme, sestra a já, v neustálém strachu, že nás chňapne medvěd grizzly. V našem případě náš otec. Je těžké uniknout jeho neustálému uctívání model a obecně ostudnému chování.

Moje sestra se s tím vypořádává tak, že zůstává mimo dům, co to jen jde, a poflakuje se s přáteli. Já jsem spíš introvert, takže takový únik nemám. Jsem radši uvnitř a poflakuji se sama se sebou. (Není to tak depresivní. Opravdu, nejsem nešťastná.) Problémem je, že pokojná útěcha, kterou doma hledám, je obvykle rušena hlasitými kvílivými obřady, které provázejí otcovo modlářství. (I když, jsem si jistá, že tu ječivou část přidává jenom proto, aby mne vyvedl z míry.)

12.

Milý deníčku,

Poté, co jsme vyvázli otcí, máme před sebou další překážku. Jákobovi je stále v patách jeho bratr Ezau, takže se mu musíme postavit.

Jákob zajistil, aby se Ezau nejdříve setkal s řadou poslů s dary, aby tu krvežíznivou bestii uklidnili. Jákob se hodně modlil a hledal správné místo, kde by se připravil na vysoce výbušné, dlouho obávané setkání se starším, chlupatějším dvojčetem.

Mezitím jsme měli dost lampiónní zážitek (promiň tu slovní hříčku, za chvíli ji pochopíš). Hned jak Jákob přepravil celou rodinu přes řeku, vrátil se, aby přinesl lampičky, které jsme tam nechali. Jak se pro ně sehnul, objevil se anděl (nevěřím, že by ho přivolalo leštění lampy). V hrůze jsme sledovali, jak začal zápasit s Jákobem. Protože jsme byli na druhé straně řeky, byli jsme naprosto bezmocní a nemohli mu pomoci (Ne, že by mu to k něčemu bylo. S anděly jsem nikdy nebojovala, takže moje anděloborecké dovednosti jsou dost zrezivělé). Potyčka trvala celou noc. Nechci se vytahovat, ale skončilo to tím, že můj manžel položil anděla na lopatky, dokud ho nakonec nenechal jít.

Ráno Jákob přebelhal potok na naši stranu. Sesedlo se kolem něj dychtivé obecenstvo a on nám vyprávěl, co se stalo. Očividně to byl Ezauův strážný anděl. A protože Jákob zvítězil, dal mu anděl nové jméno. Pojmenoval ho Izrael, protože bojoval („sarisa“) s anděly i s lidmi a zvítězil.

Ani jsme neměli chvíli na odpočinek a už jsme zahlédli Ezaua, jak k nám přichází. Doprovázelo ho 400 mužů. Rozhodně jen tak nebloudil. Tohle nebude přátelské rodinné setkání.

Jákob umístil všechny děti za jejich matky a šel před námi, aby nás chránil. Pomalu kráčel k Ezauovi a klaněl se při každém kroku. Zdálo se to jako věčnost, než k bratrovi přišel.

Konečně jsme zahlédli, abych tak řekla, trhlinu v krunyři. Ezauova drsná tvář změkla, přispěchal a obejmul svého bratra. Padl mu kolem krku a políbil ho. Oba vzlykali. Byla to dojemná směsice objímání a pláče a my za postranní čárou jsme byli prostě rádi, že jsme přežili.

Navíc je otec nadaný čaroděj, a pokud bych mu modly nechala, mohly by je použít, aby nás našel. Proto si je dám pod velbloudí sedlo a tou potupou ztratí svoji sílu.

Vyrazíme za úsvitu. Přej nám štěstí.

Tvoje, Ráchel

11.

Milý deníčku,

Dokázali jsme to.

Otec zjistil, že jsme uprchli, až po třech dnech, a okamžitě nás začal pronásledovat. Navzdory našemu náskoku nás dohonil dost rychle. Byl rozzuřený kvůli ukradeným modlám. Jákob se pokusil uklidnit rozbouřené emoce a prohlásil, že o zloději nic neví (nevěděl) a že kdokoli ty modly ukradl, bude proklet (a kruci!).

Otec měl dost silné tušení, že jsem to byla já. Prošmejdil mi všechny věci. Nakonec přišel a řekl mi, ať slezu z velblouda. Rychle mi tlouklo srdce a řekla jsem mu, že nemohu, protože mám ženské záležitosti. To většinou muže vyděsí, takže jsem počítala s tím, že to zafunguje. Nepovedlo se. Trval na tom, ať sesednu.

Teď mi začalo srdce tlouct tak silně, že jsem se bála, že to bude vidět přes roucho. Pomalu jsem sesedla a tam byly v celé své slávě ... ne modly?! Byla jsem naprosto šokovaná. Musela jsem použít veškeré svaly, které mám v obličeji, abych zakryla šok. Místo toho jsem vrhla na otce pohled ve stylu: a-co-jsi-čekal? Bůh mne zachránil! Modly se zázračně proměnily na ženské produkty, aby podpořily můj příběh a zachránily mne před jistou pohromou. Uf! To bylo těsné.

Tvoje, a vděčná za život.

Ráchel

Mockrát jsem otci dlouho a ze srdce domlouvala, že v tomhle dělá chybu. Při rozhovoru, jsem byla vždycky přesvědčena, že děláme pokrok, že se někam dostaneme. Koukal se na mne těma nevinnýma plyšákovýmá očima (pochopils' to? Předtím byl v metafoře grizzly – Dobře! Já vím, že přeháním). Vždycky si pomyslím: „Fajn, změnil se.“ Ale příští den to tu zpátky.

Otec dlouhodobě válčí s poctivostí. Já si jenom přeji, aby poctivost zvítězila dnes a znovu.

Ale, stejně jako lososi, když táhnou proti proudu, ani já se tak snadno nevzdám. Mám v plánu plavat tak dlouho, dokud nedosáhnu svého cíle. Nevzdám to, staříku (pro případ, že bys to četl, tati).

Tvoje, Ráchel

2.

Milý deníčku,

Mám pro tebe vzrušující, smutnou a trochu znepokojivou novinku. Zjistila jsem, koho si mám vzít! Ne, to nemám od té ženské, co má u cesty ten špatně osvětlený krám a co se za celý život koupala miňkrát, než kolik má zubů. (má jich šest).

V zásadě, byly fámy kolem toho, že sestra a já si máme vzít kenaánské bratrance, kteří jsou také dvojčata. Jmenují se Ezau a Jákob. Dospělým se ten nápad líbil a tak to domluvili. Vypadá to skvěle, že ano? Dobře, moc ne. Sleduj. Ten starší, Ezau, ten, kterého si má vzít sestra, je ničema. Už když mu bylo patnáct, odškrtnul si na svém seznamu přání vraždu. Od té doby ještě šlápl na plyn, takže si můžeš představit, čeho je schopen. Pokud by si ho někdo chtěl vzít, tak je to někdo, kdo má na svém seznamu tajných přání barbarství a sadismus a pro koho je naopak laskavost a zdvořilost neslušné slovo.

Potvrzením toho, jak hrozná je to vyhlídka, je další kvílení, které je slyšet z našeho domu. Tentokrát ze sestřina pokoje.

Teď si namaluj naprostý opak tohohle chlápka. Místo odpornosti a krutosti si představ laskavost, citlivost a bohabojnost. Představ si ztělesnění dobroty.

Teď maluješ toho mého. Naši dva bratrance se liší jeden od druhého tak, jak se jenom dva lidé mohou lišit. A to jsou to dvojčata.

Jsem rozpolcená mezi emocemi. Mé nepopsatelné štěstí, když jenom pomyslím, že budu mít takového dokonalého manžela je pokazené smutkem, který cítím kvůli sestře.

Přeji si jenom, aby bylo něco, čím bych jí mohla pomoci.

Tvoje,

Ráchel

3.

Drahý deníčku,

Můj otec vlastní takovou spoustu ovcí, že by ti to vystačilo na čtyřicet let spánku a to bys nemusel žádnou počítat dvakrát. Je sice zvykem, že se o ně starají chlapi, ale protože nemáme žádné bratry, zůstává to na mně a na Lee. Protože je Lea starší, a podle tradice se má provdat první, můj otec jí to nedovolí. (a také proto, že téměř neustále pláče, má oči velice citlivé a delší vystavení slunečním paprskům by pro ně mohlo být zhoubné). Takže to zůstává na mé maličkosti.

Bohudíky, vypadá to, že jsem v pasení ovcí opravdu dobrá. Byl tady mor, který postihl stáda a jediné ovce, které přežily, byly ty, o které jsem se starala já. Táta mi říká, že jsem ta nejlepší, jakou kdy viděl, a kdybych na to neměla takový očividný talent, nikdy by nenechal svoji úžasnou dívku dělat takovou podřadnou práci. Mezi námi, kdybych nepásla ovce, nikdy bych nevylezla z domu.

Jinak jsem stále velmi vzrušená z toho, že si mám vzít Jákoba a lidé dokonce říkají, že z toho očekávání vypadám lépe a lépe. Ale když se podívám do zrcadla, tak jediné co já vidím, jsou cucky ovčí vlny přichycené na oblečení.

Tvoje, Ráchel

9.

Můj drahý deníčku,

Mám pro Tebe SENZAČNÍ novinky. Mám, syna!!! Moje modlitby byly vyslyšeny! Kapely hrajte!

Dala jsem mu jméno Josef (to znamená „přidat“), protože nedopustím, aby to Hospodinu prošlo, že mi dal jenom jedno dítě.

Všichni si myslí, že jsem vyšinutá, že píšu deník takhle brzo po porodu, ale nemohu si pomoci. Ani já jsem to nezvládla špatně! Fajn, o tom Ti budu vyprávět později. Teď musím jít, křičí mi dítě (Slyšíš? Už mluvím jako zasloužilá matka.)

Tvoje s bušícím srdcem,

Ráchel

10.

Milý deníčku,

Ten nevyhnutelný den konečně přišel. Jákob se chce stěhovat. Slyšel mé bratry, kteří se narodili až po jeho příchodu do města, jak říkají, že zbohatl na úkor mého otce a že už má dost. Zavolal mne a Leu a dlouze nám vysvětloval, jak oddaně pracoval a jak byl otec nečestný. Myslím, že očekával nějaký odpor. Ale Lea a já jsme ho viděli, jak věrně pracuje pro našeho otce dvacet let bez ustání. Dokonce ani nespál normálně v posteli! Sledovali jsme, jak ho otec podvedl a znovu a znovu ho ošulil o zaslouženou odměnu. Otec nás, své dvě dcery, považoval za úplně cizí. Takže Jákob přesvědčoval kolektiv a kolektiv se už mezitím balil na cestu.

Jediná věc, která mne hryže (tedy kromě bolesti, která mi vystřeluje do podbřišku, myslím, že jsem znovu těhotná!), je to, že nechávám otce s jeho pochybeným modlářstvím. Ať jsem zkoušela, co se dalo, nepodařilo se mi ho přesvědčit, aby ty modly opustil. Ale, třeba, kdybych mu je ukradla, nadobro by toho nechal.

8.

Milý deníčku,

Několik posledních let se mi nechtělo nic psát. Byla jsem příliš smutná. Moje sestra, Lea, byla požehnaná mnoha dětmi, díky Bohu. Ale zdá se, že já nejsem hodna. V Božích očích je zřejmě ona ta oprávněná a já jsem ta neuspokojivá.

Stále víc jsem začínala žárlit na oprávněnost mojí sestry. Myslela jsem si, že mne třeba dohání můj hřích, že jsem podvedla svého hodného manžela. Úpěnlivě jsem manžela prosila, aby se za mne modlil a ukázal Bohu, že mi úplně odpustil. Ale sdělil mi, že se modlil, ale nakonec je to vždy na Hospodinu.

Uvědomila jsem si, že musím mít nějaký zvláštní hřích, který mi v tom úžasném požehnaní brání. Po nějakém sebezpozorování jsem přišla k závěru, že to musí být žárlivost, kterou cítím vůči své sestře. Takže jsem se rozhodla jít do naprostého opaku žárlivosti a přijmout do rodiny další spoluzároveň. Jmenuje se Bilha, žena, kterou mi otec přidělil jako osobní služku. Jmenuje se tak, protože jí také bolí, že jsem neplodná. (V hebrejštině „*behala*“ znamená bolest a znepokojení).

Od té doby byla obdařena dvěma dětmi, díky Bohu. Prvnímu jsem dala jméno Dan, protože mne Hospodin rozsoudil a zprostil mne viny. Vyslyšel můj hlas.

Druhého jsem pojmenovala Neftalí, protože jsem bušila na nebeské brány a konečně mne vyslyšely. Jsem přijata stejně jako moje sestra.

Asi před rokem jsem si všimla, že Lein nejstarší, Ruben, nese pár kořenů mandragory, která pomáhá proti neplodnosti. Protože Lea cítí, že jsem jí ukradla manželovo zalíbení a protože si mne oblíbil, nabídla jsem jí, že s ní vyměním mandragoru za svůj vymezený čas s Jákobem. Souhlasila.

Slyšela jsem, že účinky léčby se projeví později, ale po roce čekání si myslím, že mohu s jistotou říct, že mandragora nefungovala.

Tvoje, Ráchel

4.

Milý deníčku,

To byl den! Mám toho tuny, co ti chci říct.

Každé ráno, když přijde doba napájení ovcí, seberou se všichni ovčáci kolem studny, aby z ní sundali těžký kámen, kterým je zakrytá. Kámen je tam kvůli bezpečnosti a mohou ho zvednout pouze všichni ovčáci dohromady.

Když jsem dneska přišla se všemi svými ovcemi, všimla jsem si cizince, jak stojí s ostatními ovčáky. Když viděl, jak se blížím, okamžitě popadnul kámen a sám ho odšoupl z vršku studny. To bylo neskutečné. Jako když se koukáš na kouzelnickou show, jenom bez těch všech hrozných efektů vedle.

Ukázalo se, že ten cizinec je náš bratranec Jákob a přišel do města, aby si našel ženu. Byl uchvácený, že mě vidí, ale znepokojovalo ho, že nemá nic, co by mi dal.

Když se můj otec doslechl o našem úchvatně silném hostu, přispěchal, aby ho přivítal a obejmul. Myslím, že očekával, že přijde a přinese dárky, jako to udělal Eliezer, když přišel najít ženu pro Izáka. Otec byl velice znepokojen z nehorázné absence velbloudů naložených zlatem. Ale protože není z těch, kdo by se nechal lehce odradit od výpravy za pokladem, začal ohmatáním jako na letišti, aby objevil případné drahé kameny, které by mohl mít Jákob u sebe. Dokonce se mu podíval i do pusy. Dobrotivé nebe! Třeba je to role dobrých rodičů, ztrapňovat své děti před jejich snoubenci.

Jasně, požádal o mou ruku. Takže v podstatě ... jsme ... ZASNOUBENI!! Málem jsem tuhle novinu zvládla s klidem. Jsem vedle štěstím. My se k sobě tak hodíme, jako dvě zrna na kukuřičném klasu. Nemůžu se dočkat, až s ním strávím zbytek života.

Otec řekl Jákobovi, že by si měl právo na sňatek se mnou zasloužit. Ten chlap nikdy nevynechá příležitost, aby něco netrhнул. Takže mu Jákob navrhnul, že bude, jako akontaci za moji ruku, pracovat sedm let jako vedoucí ovčák otcových stád.

Důvod, proč se nechce oženit s Leou, i když je starší, je ten, že to samé plánuje Ezau. Před nějakou chvilkou, se Ezau s Jákobem dostali do menší potyčky a Ezau, který nemá smysl pro proporce, teď plánuje, že Jákoba

zabije. Myslím, že Jákobovo zdráhání si vzít snoubenku svého vraha je oprávněná, ale možná o tom moc přemýšlím.

Tvoje, Ráchel

5.

Můj deníčku,

Posledně jsem Tě zanechala s Jákobovým návrhem, který jsem naprosto zjevně přijala. Uběhl krátký čas a mnoho se toho změnilo. Vypadá to, že můj otec má pro nás jiné plány.

Od té doby, co Jákob přišel, je naše městečko požehnané hojností deště. Protože je otec prohnáný ničema, zosnoval spolu s ostatními plán, jak tady udržet Jákoba co nejdéle. Řekl jim, že obelstí Jákoba, aby si vzal nejdřív Leu a pak bude muset zůstat dalších sedm let, aby si mohl vzít mne.

Jákob otce podezřívá, že by mohl vytáhnout něco takového, tak ho výslovně požádal, že si vezme „Ráchel, tvoji dceru, tu mladší.“ Aby zabezpečil, že mne táta nevymění za nějakou náhodnou dívku jménem Ráchel nebo nepřejmenuje Leu na Ráchel a nevymění mě při svatebním obřadu. Dokonce mi dal tajný kód, aby mne rozeznal od jiné dívky. (Nemohu ho sem napsat, protože jsem si jistá, že to všichni budou číst ... Sleduji tě, taťko.)

Vypadá to, že to otce z konceptu nevyvedlo. Všechny dary, které mi Jákob poslal, dává Lee. Plánuje, že ji místo mne provdá za Jákoba a bude doufat, že to Jákob nepozná. Jákob je už v nejvyšší pohotovosti, takže bys musel být pěkně přesvědčivý lhář, aby to na Tobě nikdo nepoznal. Na druhou stranu, jestli je někde někdo, kdo by dokázal lhát ještě lépe než můj otec, tak toho poznat nechci.

Tvoje,

Ráchel

6.

Drahý deníčku,

Svatební den je konečně tady. Uplynulých sedm let byla pavučina utkaná ze lží a podvodů. Musela jsem opatrně chodit po špičkách mezi pravdou a falší. Balancovala jsem mezi předstíráním Jákobovi, že je všechno v pohodě a na dobré cestě a zároveň jsem otevřeně nelhala. Trik je v tom, být potichu. Byla jsem jako ryba, dokonce ještě méně upovídaná. Kousala jsem se do jazyka v těchto dnech tak často, že teď vypadá jako spleťtá mapa k pokladu.

Rozhodla jsem se, že se s tím ztotožním. Dokonce jsem sestře prozradila tajný kód, který mi dal Jákob. Prostě nemohu unést pomýšlení na to, jak by byla přede všemi potupená. Myšlenka na to, jak tam stojí a Jákob si ji odmítne vzít, by na mne byla příliš. Navíc, kdyby si nevzala Jákoba, musí si vzít Ezaua a moje štěstí za to nestojí.

Teď jsem právě vyšňořená v kompletních svatebních šatech, špercích, nalíčená a připravená přihlížet tomu jak se moje životní láska žení podvodem s mojí sestrou. To jsem ale šťastlivec!

Tvoje, Ráchel

7.

Můj deníčku,

Otcův plán zafungoval bez zádrhelů. Otec mne uvedl pod svatební baldachýn, celou oblečenou v bílém, potom propašoval dovnitř Leu, zhasl lucerny a zajistil, abych vyklouzla. Protože Jákob pozná můj hlas, proplížila jsem se za ně a odpovídala na otázky, které Jákob kladl. Není to žádná legrace být přinucena se dívat – a aktivně se toho účastnit – jak si muž, kterého miluješ, bere jinou ženu.

Když Jákob zjistil, že ho napálili, ihned vystartoval na mého otce. Ten mu sdělil, že v našem městě neprovdáváme mladšího sourozence dříve než staršího. Jákob tedy požádal o moji ruku výměnou za dalších sedm let práce. Otec souhlasil a svatba je stanovena hned po obvyklých sedmi dnech oslav s Leou.

Tvoje, Ráchel